

Ἐσσεῖς, ἀστερία τοῦρανοῦ, ἠκούγετε τὴ Φρόσω,
 Ἐσὺ μονάρχος ἔδλεπες τὴν ὠμορφιά της, ἤλιε!
 Κρατοῦσε πάντα τὴν λαλιά στὰ στήθη της πνι-
 γμένη,
 Καὶ ἔφρευγε ἡ δούλη τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν καρδιά
 κλαυμένη.

Κῆλθε ὁ καιρὸς· ποῦ γύριζαν τὰ μαῦρα χελιδόνια
 Στὸ κλίμα τὸ γελούμενο, στὴ γῆ τὴν μυρωμένη.
 Στὴν ἀσημένια ἀνατολὴ λαμποκοπᾶν τὰ χιόνια,
 Καὶ κάτω τῇ γῇ χαμογελᾷ σὰν νύφῃ στολισμένη.
 Ζευγαρωμένα τὰ πουλιά στὰ πεύκα κελαδάνε,
 Ἐδῶ βελάζουν πρόβατα, παρέχει ἀρνιά πηδάνε.

Τὸν ἐπιτάφιο ἐστόλισαν μὲ ἐλεύθερα λουλούδια,
 Καὶ τώρα τὸν ἀσπάζονται εἰς τὰ χωριά αἱ παρ-
 θέναις.

Ἄ Φρόσω! ἀνάστασιν αὔριο θὰ κάμουν, καὶ τρα-
 γούδια

Θὰ ψάλλουν μὲ λαλούμενα, εἰς τὸ χορὸ πλεμ-
 μέναις,
 Καὶ σὺ, τῆς μοίρας παίγνιο, στὴν ἔρημῃ σπηλιᾷ
 σου,
 ἔχεις χαρὲς τοὺς πόνους σου, λαμπρὴ τὰ βά-
 σανά σου.

Οὐράνια τὴν γερόντισσα ἐφώτισε μιὰ ἀχτίδα,
 Καὶ μὲ ἄλλη γλῶσσα τὸ πρῶτὴ τὴν Φρόσω συν-
 τυχαίνει.

— Κάμμιὰ φορὰ δὲν σάκουσα, κάμμιὰ φορὰ δὲν
 σεῖδα.

Ὁρκίζομαι στὴν αὐρινὴ λαμπρὴ τοῦ μᾶς προσ-
 μένει,

Ποῦ ἂν δὲν προβάλλῃς σήμερα νὰ ἰδῶ τὸ πρόσωπό
 σου,

Ἐγὼ ἀνεβαίνω εἰς τὴν σπηλιᾷ ... τὸ κρῖμα εἰς
 τὸ λαιμό σου!

— Δὲν ἔχω λῶθα εἰς τὸ κορμὶ οὐδὲ εἰς τὸ πρό-
 σωπό μου,

Μὲ τρώγει ἡ ἀρρώστεια τῆς ψυχῆς, ποῦ τρώγει
 τὴν ψυχὴ σου.

Τὸ θέλεις; Μάθε, δύστυχη, ποῦ κλαίω τὸν ἀκριβό
 μου,

Τὸν Φῶτο τὸν περὶφανο, τὸν Φῶτο ... τὸ παιδί
 σου!

... Εὐγάτε δάκρυα τῆς καρδιάς! εἰς ἀγκαλιὰ
 σφιγμέναις

Ἀναστενάζουν καὶ θρηνοῦν αἱ δυὸ βασανισμέναις.

Καὶ ἡ ἄμοιρη γερόντισσα μυρολογεῖ καὶ τρέμει.

— Ποιὰ συμφορὰ νὰ θυμηθῶ, καὶ ποιὰ νὰ κλαύ-
 σω πρώτη;

Λεῖπει ἡ Χρηστίνη μου κλειστὴ σὲ τουρκικὸ χα-
 ρέμι,

Σκληρὸς ὁ χάρος; μᾶρπαξε τὸν Φῶτο καὶ τὸν
 Γιώτη,

Καὶ ἀπέμεινα σὰν τὸ δενδρί ποῦ πέρνουν τὸν ἀνθὸ
 τοῦ.

Σὺ, Φρόσω, παρηγόρα με μὲ τὸ παιδί τοῦ Φῶτου!

Ἐπῆρνε τὴν ῥεμματιά, καὶ, δίπλα τὰ θυμάρια,
 Ἐκεῖ ποῦ κατεβαίνανε μιὰ πράσινη ῥαχοῦλα,

Ἀκούνε ἀλόγων πατησιές, ἀλόγων χαλιναρία,
 Καὶ δυὸ λεβένταις πρόβαλαν καὶ μιὰ ὁμορφῇ
 νυφοῦλα.

Εἶχε τὴν ὄψιν ἀγγελικὴν, χαρούμενο τὸ μάτι,
 Στὰ κονδυλένια χέρια τῆς ψηλῇ λαμπάδα ἐκράτει.

— Ἄχ Φρόσω! ἰδὲ τὴν συνοδεία ποῦ πάει νὰ προσ-
 κυνῇ...

Ζηλεύω τὲς καλότυχες ὅπου τὰ καρτερᾶνε!

Καὶ ἐκεῖ ποῦ πλησιάζανε νὰ σμίξουν σὲ μιὰ βρύση,
 Αἱ δύστυχαι, σταμάτησαν καὶ μιὰ φωνὴ πετᾶνε.

Ἡ γρηῃ ποῦ ἐκράτει τὸ μικρὸ στὰ γόνατα κλονιέται,
 Θέλει νὰ τρέξῃ, δὲν μπορεῖ ἡ Φρόσω ξεπετιέται,

Καὶ φρενικσμένη ξεφωνεῖ μὲ τῆς χαρᾶς τὸ ῥίγο.

— Λεβέντη, ποῦ καμαρωτὰ περνᾷς μὲ τᾶλογό σου,
 Τὸ ἀκριβοποτισμένο σου σταμάτησέ το λίγο

Νὰ ἰδῶ τὸ πρόσωπό σου!...

Ὡ βλέπω, βλέπω τὴν ἐλπὴ ζερβά στὸ μάγουλό του,
 Ἡ μαῦρη γῆ δὲν ἔφαγε τὴ λεβεντιά τοῦ Φῶτου!

— Ἡ Φρόσω, ἡ Φρόσω! — Γλήγορος ὁ νιὸς στὴν
 χαίτη γέρνει,

Ξεχύνεται ἀπὸ τᾶλογο, πετᾷ στὴν ἀγκαλιὰ τῆς.

— Ποιὰ δυνάμεις οὐράνια στοὺς πόθους μου σὲ
 φέρνει;...

Χρηστίνη, μὴ ὄνειρεύομαι; γνωρίζεις τὴ λαλιά τῆς;
 Μάννα!... δικός μου ὁ ἄγγελος ὅπου κρατεῖς στὰ
 χέρια;...

Ἐγὼ δὲν κατοικῶ τὴν γῆ, ἐγὼ πετῶ στὰ στέρια!

... Ἄν μᾶς πικραίνουν συμφοραὶς, ἂν μᾶς σπαρά-
 ζουν πάθη,

Κάπου μᾶς κρύβεις καὶ χαρὲς, κόσμε ἄδικε καὶ
 πλάνε!

Ἀνθίζουν καὶ τριαντάφυλλα εἰς τὰ πολλὰ σου ἀγ-
 κάθια! —

Οἱ πονεμένοι σμίγουνε, καὶ ὀλόγυρα ἀντηχᾶνε
 Λόγια πνιγμένα καὶ χαρᾶς παράπονο καὶ κλάμμα

Βασίλισσα τῶν οὐρανῶν, δικόσου εἶναι τὸ θάμμα

ΗΘΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΟΣ.

(Συνέχεια, ὅρα φυλ. 36.)

Ἡ φωνὴ προσώπου ποθητοῦ, ὡ φωνὴ τῆς ἁγ-
 πης, ποίαν ἀνέκφραστον ταραχὴν διεγείρει εἰς τὴν
 ψυχὴν μας! Ποῖον μίγμα συγκεχυμένον, ἀνεξήγη-

τον, τρυφῆς, ἐνθουσιασμοῦ καὶ φόβου! καὶ φόβου ναι, ἐπεὶ δὴ ὑπάρχουν αἰσθήσεις καὶ προσβολαὶ ζωηραὶ τόσον, ὥστε ἡ πτωχὴ καὶ ἀδύνατος φύσις μας ὡς καὶ τὸν ἴδιον ἑαυτὸν τῆς φοβεῖται ὅταν τὰς αἰσθάνεται... Μυστήριον ἀκατάληπτον ὁ ἔρω; αἰσθημα καὶ θαυμάσιον καὶ μηδαμινόν! Θρῆσκον ὡς οἱ μάρτυρες, ἀλλὰ καὶ τῆς κοινοτέρως φιλίας ψυχρότερον, ἐξ οὐρανοῦ ἄραγε κατέρχεται ἡ γῆνιν παθῶν εἶναι γέννημα, τὸ ἀκουσιώτατον τῶν αἰσθημάτων; Νὰ ὑποταχθῶμεν εἰς αὐτὸ πρέπει, ἢ νὰ τὸ πολεμήσωμεν; ὦ! πόσοι κλύδωνες καὶ καταιγίδες φρικταὶ εἰς τὰ ὕδατα τῆς καρδίας... Τόση δειλία ἐνοῦται ἐνδομύχως μὲ τὴν ὁρμὴν τῶν αἰσθημάτων εἰς τὴν καρδίαν τῆς γυναικὸς, ὥστε αἰτία παραμικρὰ τὴν κρατεῖ, αἰτία ἐλαχίστη τὴν παρασύρει. Ἀνεξάλειπτος εἶναι ὁ πρῶτος ἔρω; ὡς ἀπὸ μόνον προερχόμενος τὴν ἀνάγκην τῆς ἀγάπης, ὅταν ὅμως, ἀφοῦ γνωρίσωμεν τὴν ζωὴν καὶ ἐνθὺ ἀκμάζουσιν ἔχομεν τοῦ λογικοῦ τὴν χρῆσιν, ἀπαιτήσωμεν πνεῦμα καὶ ψυχὴν ὅποια μάτην ἕως τῶρα ἐζητήσαμεν, τότε ἡ φαντασία μας ὑποτάσσεται εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ τότε δικαίως εἴμεθα καὶ λογιζόμεθα δυστυχεῖς. Ἄφρων, ἄφρων, λέγουσιν οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ὁ ἀποθνήσκων διὰ τὸν ἔρωτα, ὡς νὰ μὴ ἦσαν μύριοι ἄλλοι οἱ τρόποι τῆς ζωῆς! Πλὴν ὅλα τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τὰ εἶδη γελοῖα εἰσι πρὸς ὅσους ἐνθουσιασμὸν δὲν αἰσθάνονται. Ποίησις, ἀφοσίωσις, ἔρω; θρησκεία, τὴν αὐτὴν ἔχουν πηγὴν καὶ ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι νομίζοντες μωρίαν ὅλα ταῦτα τὰ αἰσθήματα ὅλα μωρία εἶναι, ἂν θέλωσιν, ἐκτὸς τῶν φροντίδων ὑπὲρ τῆς ἰδίας ὑπάρξεως· εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ εἰμπορεῖ νὰ ἦναι λάθος καὶ πλάνη. Ὅταν ὁ ἔρω; ἀποβῇ δυστυχῆς, ψυχραίνει καὶ ὅλα τὰ μετ' αὐτὸν αἰσθήματα. Δὲν δυνάμεθα τότε οὐδ' ἡμεῖς αὐτοὶ νὰ νοήσωμεν ποία μεταβολὴ γίνεται εἰς τὴν ψυχὴν μας, εἶναι βέβαιον ὅμως ὅτι ὅσον διὰ τῆς εὐτυχίας ἐκερδήσαμεν, τόσον χάνομεν μετὰ τοῦτο διὰ τῆς λύπης. Ἐκεῖνο τῆς ζωῆς τὸ περίσσευμα, καρπὸς ἀφρονος τοῦ αἰσθημάτων, δι' οὗ ἀπολαμβάνομεν δόλοκληρον τὴν φύσιν μεταδίδοντες εἰς τὰς σχέσεις ὅλας τῆς ζωῆς καὶ τῆς κοινωνίας, καθὼς ἀπ' ἐναντίας, ὅταν ἡ ἄμετρος ἐκείνη ἐλπίς ἀφανισθῇ, ἡ ὑπαρξίς μας πτωχεύει τόσον, ὥστε γινόμεθα ἀνικάνοι τότε ὁποιοῦδήποτε αὐθορμήτου κινήματος. Διὰ ταῦτα τοσαῦτα χρὴ καταγγέλλουν τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς ἄνδρας κατ' ἐξοχὴν νὰ σέβωνται καὶ νὰ φοβῶνται τὸν ὅποιον ἐμπνέουσιν ἔρωτα, ἐπεὶ δὴ τὸ πάθος τοῦτο δύναται νὰ καταστρέψῃ διὰ παντὸς καὶ τὸν νοῦν ἐνταυτῷ καὶ τὴν καρδίαν.

Ταῦτα λέγει ἡ Κορίννα, ἀλλὰ πότε τὰ λέγει, ὅταν ἐκ πείρας διέγνωσε πλέον τὸ ἀθάσιμον τοῦ λυπηροῦ ἔρωτός της, τὴν ἀβουλίαν της, διότι παρεδόθη ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς ἄνθρωπον ὅστις ἦτον ἀδύνατον νὰ τὴν συζευχθῇ, ἀδύνατον νὰ τὴν ἐκλέξῃ σύζυγόν του, ὅταν δηλαδὴ ἡ τύχη τοῦ συνειδότης, ὁ τάφος ἐπρόκειτο νὰ κα-

λύψῃ τὸ σῶμα καὶ τὰ αἰσθήματά της! Εἶναι λόγοι λοιπὸν σπουδαῖοι καὶ σοβαροὶ οἵτινες προέρχονται ἀπὸ καρδίαν ἀγαπηθεῖσαν, ἀπὸ ἀγαθὸν ἀλλ' ἐπιπόλαιον ἄνδρα, ἀπὸ ψυχὴν γενναίαν καὶ μεγαλεπίβολον, ἀπὸ πνεῦμα τὸ ὅποιον ἐπέσυρε τὸν γενικὸν θαυμασμόν! εἶναι λόγοι τῆς περικλεοῦς ἐκείνης Στάελ, ἥτις ὑπὸ τὸ πλαστὸν ὄνομα τῆς περριωνύμου Ἑλληνίδος Κορίννης, ἠθέλησε νὰ εἴπῃ τὰ πάθη της καὶ νὰ διατάξῃ τὰς γυναῖκας, ἀφοῦ ἀπέκτησε τοσαύτην πείραν τῆς γυναικείας καρδίας καὶ τοῦ ἔρωτος τῶν γυναικῶν, τὸν ἀληθῆ ἔρωτα, τ' ἀληθῆ αὐτοῦ ἀποτελέσματα καὶ τὴν ἀνήκουσαν ἐκ τῶν παθήσεών της διδασκαλίαν· εἶναι τέλος λόγοι τοὺς ὁποίους πρέπει κατὰ πᾶσαν σιγμὴν ἢ φρονίμην νεανίαν νὰ τοὺς ἔχῃ ὑπ' ὄψιν, ὅταν πρόκειται νὰ ἐρασθῇ, διότι πηγαζοῦν ἐξ ἀληθείας καὶ πείρας, ἐκ τῶν δύο δηλαδὴ τούτων πηγῶν πάσης ἀνθρωπίνης πορείας. Ἰσραϊταί μου φίλοι, πηγὴ πάσης ἀρετῆς καὶ παντὸς καλοῦ, ἀκούσατε ἐμοῦ τοῦ ἐλαχίστου φίλου τοὺς λόγους, οἵτινες δὲν προέρχονται ἀπὸ ἐπίδειξιν ἢ συμφέρον, δὲν γεννῶνται ἀπὸ καρδίαν σκληρὰν καὶ ἀδυσώπητον, ἀλλ' ἀπὸ καρδίαν ἀθῶαν καὶ ἀγνήν, ἥτις συνηθάνθη τὰ πληκτὰ σας, διεῖδε τὴν ἀρεμάνιον ἰσχύν σας καὶ τὰ θεσπέσια προτερήματά σας. Ἀκούσατε τῆς ἀθῶας φωνῆς μου, ἥτις ἐπεθύμησε πάντοτε τὸ μεγαλεῖόν σας, καὶ μὴ ῥίψετε αὐτοὺς εἰς λήθη! ἡ λήθη, ἡ ἀφροντισία εἶναι πολλάκις τῶν ἐλαττωμάτων ἡ πρωτίστη πηγὴ. Ὁ ἔρω; εἶναι τὸ ἰσχυρότατον, τὸ ἀνώτατον τῶν αἰσθημάτων μας, οὐδὲν πάθος δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τοσοῦτον τὸν ἄνθρωπον ὡς αὐτό. Αὐτὸ ὑποδουλώνει τοὺς ἄνδρας εἰς τὰ θέληματα τοῦ ὠραίου φύλου, καθότι οὗτοι νομίζουν ὅτι φίλος γλυκύτερος τῆς ἀγαπώσης αὐτὸν δὲν ὑπάρχει· καὶ μήπως δὲν ἔχουν δίκαιον νὰ νομίσωσι τοῦτο; Ἡ γυνὴ ἔχει τὴν ἐλαφρὰν ἐκείνην εὐθυμίαν ἥτις διασκεδάζει τοῦ ἀνδρὸς τὴν κατῆφειαν. Ἡ γυνὴ διὰ τῶν χαρίτων αὐτῆς διαλύει τὰ σκότῃ, τὰ φαντάσματα τῆς σκέψεως· ἡ γυνὴ διὰ τῆς εἰς τὸ πρόσωπόν της λάμψεως τῶν θελήτρων, τῆς ὠραιότητος καὶ ἐπιστοσύνης, καθιστᾷ τὸν ἄνδρα ὑπεράνθρωπον. Ποῖον μέτῳ δὲν λάμπει εἰς τὸ μεδίαμά της, ποῖος θυμὸς ἀνίσταται εἰς τὰ δάκρυά της, ποία ὑψηλοφροσύνη δὲν ὑποτάσσεται εἰς αὐτάς; Μὴ κατηγορεῖτε λοιπὸν τοὺς ἄνδρας, ὡς γυναῖκες, πάντοτε διότι θηρεύουν τὴν ἀγάπην σας. Τὴν θηρεύουν διότι νομίζουν ἐκυτοὺς ἀνικάνους τοῦ νὰ αἰσθανθοῦν μόνοι τὴν γλυκύτητα τῆς ζωῆς, τὴν θηρεύουν διότι ἐλπίζουν δι' ὑμῶν ν' ἀπολαύσωσι τὴν δυνατὴν εὐδαιμονίαν, διότι πιστεύουν ὅτι καὶ ὑμεῖς θέλουσιν εὐτυχῆσαι! Ἀλλὰ μὴ πιστεύετε συγχρόνως πάντοτε τὸν ἔρωτα των, διότι δὲν πηγάζει ἀπὸ τοιαύτας ἀρχάς, ἀφοῦ ὅμως εἶδατε αὐτοὺς ἀξίους τῆς ἀγάπης σας, φροντίσατε νὰ σμικρύνετε ἀντὶ νὰ μεγαλύνετε τὸν ἐνθουσιασμόν καὶ τὴν φαντασίαν του, διότι ὁ ἄνθρωπος μάλον εἶναι χαρακτῆρος φανταστικοῦ καὶ ἐνθουσιώδους, τόσον παρεκκλίνει καὶ τῆς εὐθείας

ἔδου ζητῶν ὅτι δὲν τοῦ ἀνήκου. Τὸν τοιοῦτως ἐ-
ρῶντα ἡ παρμικρὰ αἰτία τὸν κρατεῖ, καὶ ἡ μι-
κροτέρα τὸν παρασύρει, πότε ἀπωθεῖ τὸ πάθος
τοῦ ἔρωτος, πότε προσκολλᾶται εἰς αὐτὸ σφικτό-
τερα, πότε ἐπιθυμεῖ τὴν ἀπόσβεσίν του, πότε τὴν
αὐξησίαν του, εὐρίσκεται δηλαδὴ εἰς κατάστασιν
καθ' ἣν καὶ αὐτὸς δὲν γινώσκει τί ἐπιθυμεῖ ἢ τί
πράττει, διότι τοιοῦτος ἐπλάσθη ἡ τοιοῦτως σκέ-
πεται, διότι δὲν ἔλαβεν ἀγωγὴν τὴν πρέπουσαν.
Εἶδατε τὸν Ἑδμῶνα, εἶδατε τὸν Λεωνῆν καὶ κρί-
νατε τὸ δίκαιον τοῦ λόγου μου.

Ὁ ἔρω, ἐπειδὴ τὰ πάντα μᾶς παριστᾷ θελκτικά,
θεωρεῖται καὶ πάθος γλυκύτατον, τὸ ὁποῖον μᾶς
ἀναγκάζει ὥστε κατ' αὐτοματισμὸν ἀπόκρυφον ὡς
ἀποβάλλωμεν μετ' ἄρκας σπουδῆς, ὅ,τι δύναται νὰ
τὸ ἐξαλείψῃ, ἢ νὰ τὸ ἀλλοιώσῃ· θέλομεν τότε ὡς
ἀγνοῶμεν τὴν ὑπαρξίν του, διὰ νὰ τὸ ἀφήσωμεν
νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἄλλα γεννηθῇ, ὑποχωροῦσιν ἐνώπιόν
του ἅπαναι αἱ ψυχικαὶ μᾶς δυνάμεις, ὡς ἐσθόμε-
ναι τὸν ἡγεμόνα ὅστις ἔρχεται νὰ τὰς καθυπο-
τάξῃ. Εὐτυχεῖς ἐὰν ἡ δύναμίς του δὲν εἴναι τυ-
ραννικὴ, εὐτυχεῖς ἐὰν ἦλθε ν' ἀναπτύξῃ τὰς δι-
νάμεις τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ σώματός μας, διὰ
νὰ ἐπαινεθῇ ὡς ἡγεμὼν ἐνάρετος καὶ ἔμφρων, καὶ
δυστυχεῖς, ἐὰν, ὡς ὁ Ἀττίλας, ἦλθε καὶ ἐνεφώλευ-
σεν εἰς τὴν καρδίαν μας διὰ νὰ ἐξαφανίσῃ πᾶσαν
ἀρετὴν, πᾶσαν σοφίαν, διὰ νὰ μένῃ πάντοτε κα-
τακτητὴς κραταιὸς καὶ ἀδιάσειστος, καὶ θέλει
μείνῃ κατὰ δυστυχίαν τοιοῦτος, διότι ἀφοῦ ἀπο-
βάλλωμεν πᾶσαν σοφίαν καὶ ἀρετὴν, θέλομεν ἀδυ-
νατήσῃ νὰ τὸν ἀποβάλλωμεν, καὶ ἂν δυνηθῶμεν νὰ
τὸ κατορθώσωμεν, ὡς πᾶσας ἐπωδύνους συμφοράς
πρόκειται νὰ δυνάσωμεν. Τοῦτο θέλει εἶσθαι τὸ
μέγιστον εἰς τὴν ἐπάνοδον τῆς ἐλευθερίας μας
βῆμα, ἀλλὰ τὸ βῆμα τοῦτο μέχρις ὅτου ὁμαλὸν
ποιήσῃ τὸν δρόμον εἰς ὃν πρόκειται νὰ τρέξῃ, πο-
σάκις θέλει ὀλισθήσῃ, ποσάκις θέλει στενάξῃ ἀπὸ
τοῦς πόνους τῶν τριβῶν ὅστινες μέχρις αἵματος
θέλουν τὸ διατρύψῃ! Ὑπάρχουν, ναί, τότε περι-
στάσεις καὶ μέσα καθ' ἃ δυνάμεθα ν' ἀποβάλλωμεν
τὸν τοιοῦτον δορυκτῆτορα, ὅσον σκληρὸς, ὅσον δυ-
νατὸς καὶ ἂν ᾖναι, ἀλλὰ ταῦτα πολλάκις, ἐὰν δὲν
ἰσχυροποιοῦνται ἀπὸ ἡδάρμαστον θέλησιν, εἶναι συγ-
μιαῖα παραφοραὶ αἰτίνες εὐκόλως ἐκμηδενίζονται
ἀπὸ τὸ ἐταστικὸν βλέμμα τοῦ κυρίου μας καὶ ἀπὸ
τὴν πολυποικίλον ἀστυνομικὴν του δραστηριότητα
καὶ ἀναγκαζόμεθα νὰ ὑποκύψωμεν βαρύτερον ὑπὸ
τὰς ἀλύσεις μας. Μὴ πιστεύσωμεν λοιπὸν εἰς τὰς
παραφοράς μας ταύτας αἰτίνες δὲν εἶναι ἀποκύψι-
σις βαθείας σκέψεως, ἀλλὰ τῆς φαντασίας μας ἐ-
πινόησις, ἥτις μᾶς ζωγραφίζει τὴν εἰκόνα τῆς
δουλείας μας ζωηροτέραν καὶ σφοδροτέραν, διὰ
νὰ μᾶς ἀπατήσῃ ἐπὶ μάλλον καὶ τί παράδοξον νὰ
εἴναι καὶ διασπορὰ, ραδιογραφία τοῦ τυράννου μας,
διὰ νὰ δυνηθῇ, ἀφοῦ ἀνακαλύψῃ τοὺς σκοπούς μας,
νὰ ἐξαλείψῃ πᾶσαν τὴν μένουσαν εἰσέτι ἀκτίνα
φωτός, ἥτις δύναται νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὴν ἐ-
λευθερίαν; Καὶ προτιμότερον νὰ ὑπομένωμεν ἀγογ-

Εὐτέρ. Τόμ. Ζ'. φυλ 37)

γύστως μέχρις ὅτου ἐνώσωμεν τὴν κρίσιν μας,
τὴν ἀρετὴν μας, τὴν ἐπιμονὴν μας, τὴν θέλησιν
μας, μέχρις ὅτου ἀποκοιμηθῇ ὁ γοητευτικὸς οὐ-
τος δυνάστης μας, διὰ νὰ δυνηθῶμεν τότε μὲ ὅλας
μας τὰς δυνάμεις, ἀθρόως, ἐκ τοῦ συστάδην, χωρὶς
νὰ λάβῃ πρὶν τῆς συγκεντρώσεως αὐτῶν εἰς ἓν
σῶμα, εἰδῇσιν τινα, νὰ τὸν πολεμήσωμεν καὶ νι-
κήσωμεν, παρὰ νὰ θελήσωμεν ν' ἀποτεινάξωμεν
μικρὸν κατὰ μικρὸν καὶ ἀμελῶς πῶς τὸν ζυγόν
του, διότι αὐτὸς τότε, ἐπειδὴ προσέχει εἰς τὰ μύ-
χιστα τῶν κινήματων μας, θέλει εὖρε πολλὰ πρό-
χειρα μέσα νὰ καταστρέψῃ πᾶσαν ἀντίστασιν.

Ὅταν τὸ πάθος τοῦ ἔρωτος, λέγει ἡ κυρία Κο-
τίγγη, ζητῇ πρόφασιν τῶν σφαλμάτων του, ἔχει
πάντοτε ἡ φαντασία μίαν ἐτοιμὴν νὰ τοῦ προσ-
φέρῃ καὶ ἀπὸ ὅλας αὐτῆς τὰς καταχρήσεις αὐτὴ
εἶναι ἀναμφιλέκτως ἡ φοβερωτέρα. Ὅταν, παρακτε-
πόμενον τὸ πάθος τοῦτο, τοῦ ὀρθοῦ λόγου γί-
νεται ὅλως διόλου ἔκδοτον εἰς τὰς ἰδίαις του ὁρ-
μάς, δὲν δύναται τόσον εὐκόλως νὰ μᾶς πλανήσῃ
καὶ νὰ μᾶς φέρῃ εἰς ἀπώλειαν, ὅσον ὅταν ζητῇ νὰ
δικαιολογήσῃ τὰς παρεκτροπὰς του· εἶναι δὲ ἐτι
φοβερώτερον, ὅταν μεταχειρίζεται σοφίσματα, παρ'
ὅταν κυριεύεται ἀπὸ δεινὰς μανίας.

Ὁ Τηλέμαχος, ὁ ἀγαπητὸς τῆς Ἀθηνᾶς φίλος,
καὶ τοι σωφρονέστερος καὶ ἐμφρονέστερος τῶν ἡ-
ρώων τῆς ἀρχαιότητος, δὲν ἐδυνήθη ὁμως οὔτε εἰς
Κύπρον οὔτε εἰς τὴν νῆσον τῆς Καλυψοῦς, νὰ νι-
κήσῃ τὸν ἔρωτα, κατεβλήθη ἀπ' αὐτὸν ἐπὶ πολὺ,
καὶ ἂν ὁ Μέντωρ δὲν τὸν ἐξύπνα τοῦ βαθυτάτου
ἔρωτικου ὕπνου, δὲν ἤθελεν ἀποκατασταθῇ τόσον
ἐπιστήμιος τῆς Ἀθηνᾶς φίλος. Ἰδοὺ, διὰ νὰ σώσῃ
τοῦ κινδύνου τὸν Τηλέμαχον ὁ Μέντωρ τί τῷ ἔ-
λεγεν. Οἱ κίνδυνοι τῆς Κύπρου ἦσαν μηδὲν, ὁ Τη-
λέμαχος, ἐὰν παραβλήθῃσι μὲ τούτους οὐδὲ δὲν φο-
βεῖται· ἡ ἀπερικάλυπτος κακία φέρει φρίκην, ἡ
κτηνώδης ἀνάειδα προσεξέει ὀργήν, ἀλλ' ἡ σεμνὴ
ὠραιότης εἶναι κινδυνώδεστερα. Ἀγαπῶντες αὐ-
τὴν οἱ ἄνθρωποι νομίζουσιν ὅτι δὲν ἀγαποῦν ἄλλο ἢ
τὴν ἀρετὴν, αὐτοὶ ὁμως σύρονται ἀνεπαισθήτως
ἀπὸ τὰ ἀπατηλὰ θέλητρά ἐνὸς πάθους τὸ ὁποῖον
δὲν γινώσκουν, παρὰ τότε μόνον ὅταν δὲν δύναν-
ται πλέον νὰ τὸ ἐξαλείψωσι. Φύγε αὐτὰς τὰς νύμ-
φας αἰτίνες σὲ περιποιοῦνται μόνον καὶ μόνον διὰ
νὰ σὲ ἀπατήσωσιν εὐκολώτερον! φύγε τοὺς σκο-
πέλους τῆς ἡδονῆς εἰς οὓς κινδυνεύει ἡ νεότης σου!
Πρὸ πάντων ὁμως φύγε αὐτὸ τὸ βρέφος ὅπερ δὲν
γνωρίζεις! Αὐτὸς εἶναι ὁ ἔρω, τὸν ὁποῖον ἡ μή-
τηρ του ἔφερεν ἐδῶ διὰ νὰ σ' ἐκδικηθῇ διὰ τὴν
οἶαν καταφρόνησιν ἐδεῖξες εἰς τὰς λατρείας τὰς
γενόμενας πρὸς τιμὴν τῆς εἰς τὰ Κύθηρα. Αὐτὸς
ἐπλήγωσε τὴν καρδίαν τῆς Θεᾶς Καλυψοῦς ἥτις
πάσχει διὰ σέ· ἀναψε τὴν καρδίαν ὅλων τῶν νυμφῶν
ὅσαι τὴν περικυκλοῦσι, καὶ τί λέγω; σὺ ὁ ἴδιος
φλογίζεσαι χωρὶς νὰ τὸ γνωρίσης. Ὁ Τηλέμαχος
πρὸς τοὺς λόγους τούτους, τῶν ὁποίων τὴν ὀρθό-
τητα τὸ πάθος τοῦ δὲν τὸν ἄφινεν ἐτι νὰ συλλο-
γισθῇ, διότι τῷ ἔλεγεν πολλὰ περισσότερα ἢ ὅσα

λέγει ἤδη εἰς τοὺς ἐρώντας, ὅτι ἡ διατριβὴ του παρὰ τῇ Καλυψῷ θέλει τὸν ἀποθεῶσαι, ὅτι τί θέλει ποιήσει εἰς Ἰθάκην ἀφοῦ ὁ πατήρ του ἀπολέσθῃ καὶ ἡ μήτηρ του δὲν ἡδυνήθη ν' ἀντισταθῇ εἰς τὰς θελήσεις τῶν μνηστῆρων της, ἀντέταττε μυρίας προφάσεις, ἀλλ' ὁ Μέντωρ τῷ ἔλεγε. Τοιοῦτον εἶναι βεβαίως τὸ ἀποτέλεσμα ἐνὸς τυφλοῦ πάθους. Ἐρευνᾷ ὁ ἄνθρωπος ἀκριβῶς ὅλα τὰ διανοήματα ὅσα τῷ βοηθοῦν καὶ ἀποτυφλοῦται πρὸς ὅλα ὅσα ἰτὼν κατακρίνουν· γίνεται ἀγχινούστατος οὐχὶ δι' ἄλλο ἢ διὰ ν' ἀπατᾷ αὐτὸς ἑαυτὸν καὶ νὰ καταπνίγῃ τοὺς ἐλέγχους τῆς συνειδήσεώς του. Δὲν ἐνθυμεῖσαι τὰς ἀπείρους τῶν Θεῶν χάριτας ὅσας πρὸς σὲ ἔδειξαν διὰ νὰ μὴν ἀπολεσθῇς ἐκτὸς τῆς πατρίδος σου; Πῶς ἠλευθερώθης ἀπὸ τὴν Σικελίαν; πόσα ὑπέστης εἰς Αἴγυπτον; Δὲν μετεστράφησαν ταῦτα αἴφνης εἰς εὐτυχίαν; Ἄρα γε δὲν ἦτο θεῖα χεὶρ ἥτις σὲ ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τοὺς κινδύνους τοὺς ἐπαπειλοῦντας τὴν ζωὴν σου εἰς Τύρον; Καὶ μετὰ τόσα θαύματα ἀγνοεῖς τί σοὶ ἡτοίμασεν ἡ τύχη. Ἀλλὰ τί λέγω; γίνεσαι ἀνάξιος ἐνὸς πατρὸς τόσον φρονίμου καὶ μεγαλοψύχου. Ζῆθι ἐδῶ ἐν τῷ μέσῳ γυναικῶν, ζωὴν τρυφήλῃν καὶ ἄτιμον, δεῖξον τὰ τρόπαια τῆς ἀθανάτου σου δόξης, σὺ ὁ ἡμίθεος ἥρως τῆς Ἑλλάδος· μετὰ τῶν τούτων τῶν νυμφῶν, καὶ ποίησον ἐναντίον τῶν βουλῶν τῶν Θεῶν ἐκεῖνο ὅπερ ὁ πατήρ σου ἐστοχάσθη ἀνοικεῖον τῆς δόξης του. Οἱ λόγοι οὗτοι ἐξέπληξαν τὸν Τηλέμαχον καὶ τὸν ἀνεκάλεσαν διὰ μικρὸν εἰς τὰ χρέη του, ἀλλ' ἐν πάθος νεογενὲς καὶ ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιον ἄγνωστον καὶ τόσα ὑποσχόμενον, τὸν μετέλλαττεν εἰς ἄλλον ἄνθρωπον διάφορον παρ' οἷος ἦτο πρότερον. Τί λοιπὸν ἔλεγε δακρυρροῶν εἰς τὸν Μέντορα; Στοχάζεσαι διὰ τὸ οὐδὲν τὴν ἀθανασίαν ἣν ἡ Καλυψὼ μοὶ προσφέρει; Ἐγὼ, ἀπεκρίθη ὁ Μέντωρ, λογιζομαι ὥς οὐδὲν πᾶν τὸ ἐναντίον εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ εἰς τὴν θέλησιν τῶν Θεῶν. Ἡ ἀρετὴ σὲ προσκαλεῖ εἰς τὴν πατρίδα σου διὰ νὰ ἀναίδης τοὺς γονεῖς σου. Ἡ ἀρετὴ σ' ἐμποδίζει νὰ παραδοθῇς εἰς ἐν τυφλὸν πάθος. Οἱ Θεοὶ οὔτινες σὲ ἠλευθέρωσαν ἀπὸ τόσοις κινδύνους διὰ νὰ σοὶ ἐτοιμάσωσι δόξαν ὅμοιον μὲ τὴν τοῦ πατρὸς σου, σὲ διατάττουν ν' ἀφήσῃς ταύτην τὴν νῆσον. Ὁ ἔρως μόνος ἐκεῖνος ὁ ἀνάλειπτος τύραννος δύναται νὰ σὲ κρατήσῃ ἐν ταῦθα. Καὶ τί σὲ χρησιμεύει ζωὴ ἀθάνατος ἄνευ ἐλευθερίας, ἄνευ ἀρετῆς καὶ ἄνευ δόξης; Μάλιστα ἡ τοιαύτη ζωὴ εἶναι δυστυχιστέρα καθὼς ἀτελεύτητος. Ὁ Τηλέμαχος ἤκουσε τὰς συμβουλὰς καὶ ἠθέλησε νὰ πράξῃ ὅ,τι ἐζήτηι ὁ Μέντωρ, ἀλλ' εἰσέτι ἀμφιταλαντεύετο τὸ πάθος του ἦτον ἰσχυρὸν, ἡ δὲ ἀρετὴ δὲν εἶχεν εἰσέτι δύναμιν κραταίαν εἰς τὴν ψυχὴν του. Ὁ δὲ Μέντωρ βλέπων ὅτι ὁ Τηλέμαχος δὲν ἠδύνατο νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὴν ὁρμὴν τοῦ πάθους του καὶ ὅτι ἡ ἀμφιταλάντευσίς του αὕτη ἦτον ὠφέλιμος εἰς τὸν ἔρωτα, συνέλαβε σκοπὸν ἀγχινούστατον νὰ τὸν σῶτῃ τοῦ μεγάλου τούτου κινδύνου. Ἡ Καλυψὼ

ὑπερηγάπα τὸν Τηλέμαχον, ἀλλ' οὗτος ἡγάπα μᾶλλον ταύτης τὴν Εὐχαρίν νύμφην, καθότι ὁ ἔρως διὰ νὰ βασανίσῃ πολλάκις τοὺς ἀνθρώπους ἐνεργεῖ ἐνίοτε ν' ἀγαπῶμεν ὀλίγον τὸ πρόσωπον ἐκεῖνο ἀπὸ τὸ ὅποιον μεγάλως ἀγαπώμεθα, ὅθεν ὁ Μέντωρ πρόξενος εἰς τὴν ζηλοτυπίαν τῆς Καλυψοῦς διέθεσε τόσον καλῶς τὰ πράγματα, ὥστε καὶ ἡ ἰδίᾳ Καλυψὼ, παραφερομένη ἐκ τοῦ πάθους τῆς ζηλοτυπίας, παρεκάλεσε τὸν Μέντορα, ἐβίασε τὸν Τηλέμαχον ν' ἀπέλθῃ τῆς νήσου της καὶ ἐπέφερε κατ' ἀμφοτέρων ὕβρεις τὰς ὁποίας μόνῃ ἢ κακῶς περιῦδρισθεῖσα ἐρωμένη δύναται νὰ προσφέρῃ ἀλλ' ἡ δυστυχὴς μ' ὅλην τὴν ζηλοτυπίαν της καὶ μ' ὅλην τὴν ὁρμὴν, δὲν ἡδυνήθη ν' ἀνθέξῃ εἰς τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Τηλεμάχου, διότι τὸν ἡγάπα ὑπερβολικῶς καὶ τὸ πᾶν ἐθυσίαζε καὶ αὐτὴν τὴν ζηλοτυπίαν της διὰ νὰ τὸν κρατήσῃ πλησίον της, ἰδοὺ δὲ τί ἔλεγεν εἰς τὰς παραφροὰς της. Ἀλλὰ τί λέγω; τί θέλω γίνεαι μετὰ τὴν ἀποδημίαν αὐτοῦ; Ποῦ εὐρίσκομαι! τί μένει πλέον νὰ κάμω; ὦ Ἀφροδίτη, ὦ σκληρὰ Ἀφροδίτη, σὺ μὲ ἠπάτησας! ὅποιον ὀλέθριον δῶρον μοὶ ἐπρόσφερες, καὶ σὺ ἔρως φαρμακερὲς, δρέφος ἐπόλεον, ἐγὼ σοὶ ἥνοιξα τὴν καρδίαν μου ἐπ' ἐλπίδι νὰ ζήσω εὐτυχὴς συνδεδεμένη μὲ τὸν Τηλέμαχον καὶ σὺ τὴν ἐπλήρωσας ἀπὸ παραχρῆν καὶ ἀπεληπσίαν. Αἱ νύμφαι μου ἀπεστατήσαν κατ' ἐμοῦ καὶ ἡ Θεότης μου ἀποκαθιστᾷ αἰώνιον τὴν δυστυχίαν μου! ὦ! καὶ ἄς ἡδυνάμην νὰ δώσω τέλος τῶν παντοτεινῶν θλίψεων διὰ τοῦ θανάτου!

(ἀκολουθεῖ)

Η ΕΛΕΟΝΩΡΑ ΤΟΥ ΒΟΥΡΓΕΡ.

« Ἐγλυκοχάραζε μόλις καὶ ἡ Ἐλεονώρα ταραχθεῖσα ἀπὸ ἀλγεινὸν ὄνειρον, ἐπαφώνησε. Ἄπαθνες, Γουλιέλμ μου, ἡ μὲ ἐγκατέλειπες; πότε θὰ ἐπανέλθῃς;

Ὁ Γουλιέλμος ἔλειπεν εἰς τὸν κατὰ τὴν Πράγαν πόλεμον μετὰ τῶν στρατευμάτων τοῦ μεγάλου Φριδερίκου, καὶ ἡ ἀτυχὴς μνηστὴ, ἐστερημένη ἐπιστολῶν του, ἠγνόει ἂν διέφυγε τὸ ξίφος τῶν πολέμιων. Ἐν τούτοις ἡ εἰρήνη ἦτον ἤδη κλεισμένη, περιχαρεῖς ἐπανάρχοντο αἱ ἐκστρατεύσαντες εἰς τὰς οἰκίας των, καὶ αἱ παῖδων πληθὺς καὶ γερόντων καὶ γυναικῶν ἔσπευδον εἰς προὔπαντησιν τῶν ἐρχομένων, ἀτυχὴς δὲ ἦτο μόνον ἡ Ἐλεονώρα, οὔτε ἀσπαρμού οὔτε χαριετισμοῦ τινος ἀζιωθεῖσα. Εἶδε μὲν παραλλάξασαν τὴν στρατιάν ὅλην, ἡρώτητε πάντας, ἀλλ' εἰς μάτην, οὐδεὶς ἐγνώριζε νὰ τῇ εἰπῇ τί ἔγεινεν ὁ Γουλιέλμος. Ἐπείσε τότε θρηνοῦσα ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσυρε τὴν μελανὴν κόμην, καὶ κατηράσθη τὴν τύχην της. Φθᾶσα δὲ ἡ μήτηρ ἠθέλησε μετὰ περιπαθείας καὶ διὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου νὰ καταπραῦνῃ τὸν ψυχικὸν πόνον